

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Finanšu revīzija pašvaldībās

04.10.2024.

Valsts kontroles Revīzijas un metodoloģijas departamenta Pirmā sektora vadītāja p.i. Irita Kornete-Līva,
Revīzijas un metodoloģijas departamenta Trešā sektora vadītāja Dzintra Tripane

Ieskats Valsts
kontroles
darbā finanšu
revīzijās
pašvaldībās

Finanšu
revīzija par
2023.gada
konsolidēto
saimnieciskā
gada pārskatu
(pašvaldības)
un tās
rezultāti

Biežāk
konstatētais

Skats uz
2024.gada
konsolidētā
saimnieciskā
gada pārskata
revīzijas
aktualitātēm

Viena
ziņojuma
projekts

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Ieskats Valsts kontroles darbā finanšu revīzijās pašvaldībās

Konsolidētajā saimnieciskā gada pārskatā tiek konsolidēti 73 pārskati

Valsts kontroles
atzinums

14 ministriju, 12
citu centrālo
valsts iestāžu
gada pārskati

Zvērināta revidenta
atzinums

Saeimas, Valsts
kontroles un 43
pašvaldību gada
pārskati

Atsevišķs atzinums netiek sniegts

Pārskats par
valsts budžeta
finanšu uzskaiti

Pārskats par VID administrētajiem
nodokļiem, nodevām un citiem tā
administrētajiem uz valsts budžetu
attiecināmajiem maksājumiem

Līdz 1. aprīlim

Konsolidētais saimnieciskā gada pārskats

- 1) Vadības ziņojums
- 2) Finanšu pārskats, kas sastāv no pārskata par finansiālo stāvokli (balance), pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem, pašu kapitāla izmaiņu pārskata, naudas plūsmas pārskata un finanšu pārskatu pielikuma ar skaidrojumiem
- 3) Informācijas par budžeta izpildi

Valsts
kontroles
atzinums līdz
1. augustam

Valsts kontroles sadarbība ar pašvaldību zvērinātiem revidentiem

1.

Pašvaldības dome nodrošina finanšu revīziju par gada pārskatu vai konsolidēto gada pārskatu, lemjot par līguma slēgšanu ar zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību [1]

Kopš 2023.gada informācija par noslēgto līgumu un līgums ievietojams *ePārskatu* sistēmā.

2.

Valsts kontrole konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijā ir grupas atbildīgais revidents un izmanto zvērinātu revidentu darbu pašvaldībās [2]

Valsts kontrole lūdz pašvaldībai piekrišanu sadarbībai ar tās izvēlēto revidentu.
Novērtē revidenta atbilstību ētikas prasībām un neatkarībai (revidentam tiek nosūtīta anketa).

3.

Valsts kontrole izvērtē zvērināta revidenta izvēlēto revīzijas pieeju un veikto revīzijas darbu, kas ļauj paļauties uz tā veiktās revīzijas rezultātu [2]

[1] Pašvaldību likuma 74.panta otrā daļa

[2] ISSAI 2600 “Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)”

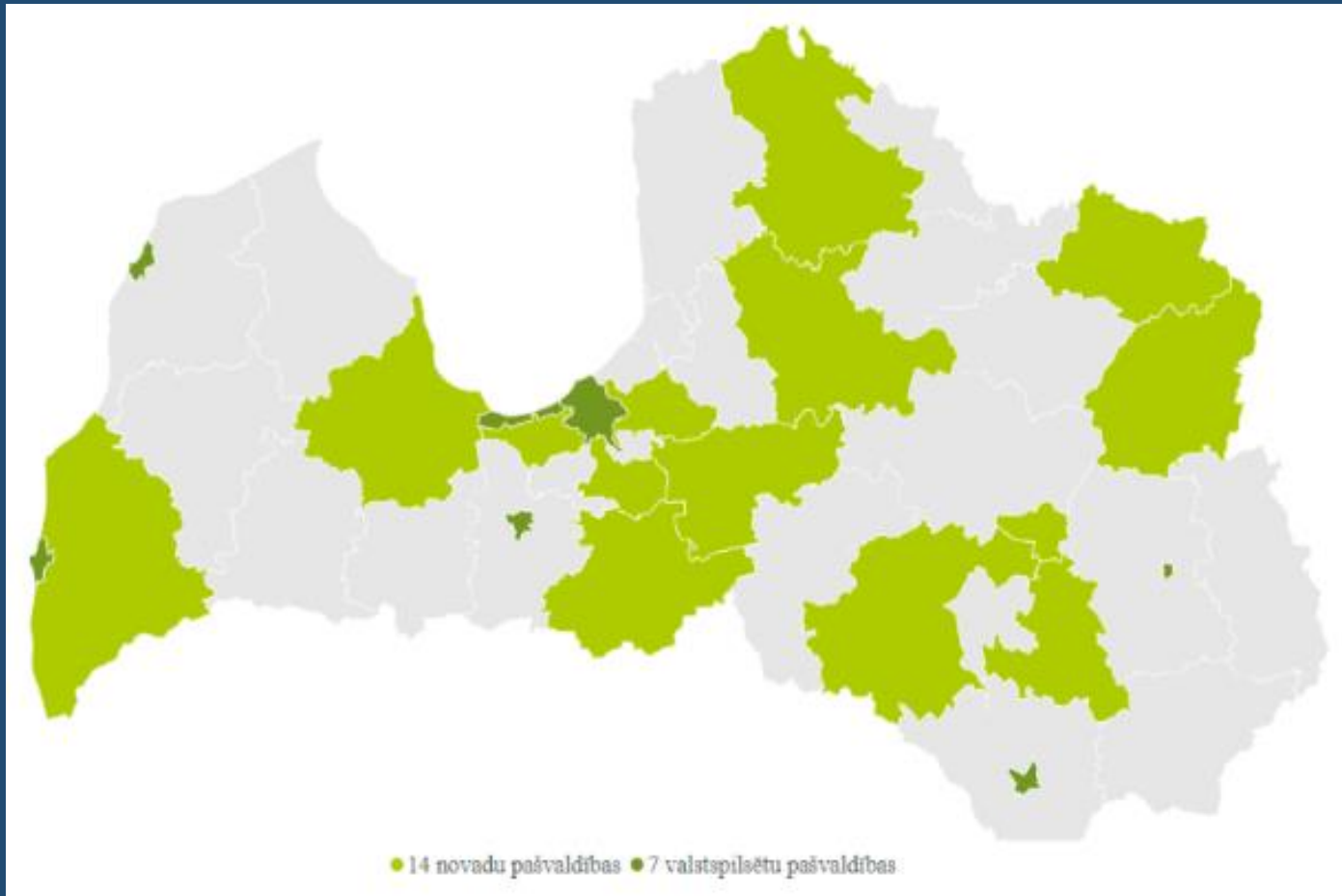

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

2023.gada finanšu revīzija par konsolidēto
saimnieciskā gada pārskatu (pašvaldības) un tās
rezultāti

Pašvaldību izlase – 21 pašvaldība

novadu pašvaldības:

Varakļānu, Preiļu, Alūksnes,
Balvu, Dienvidkurzemes,
Ķekavas, Jēkabpils, Mārupes,
Tukuma, Bauskas, Cēsu,
Ropažu, Ogres, Valmieras

valstspilsētas pašvaldības:

Rēzeknes, Ventspils,
Jelgavas, Daugavpils,
Jūrmalas, Liepājas, Rīgas

Valsts kontroles veiktās pārbaudes pārlicības gūšanai (I)

Zvērināta revidenta iesniegtās revīzijas pieejas izvērtēšana

Zvērināts revidents iesniedz revīzijas pieeju, kurā norāda pārbaudāmos bilances un ieņēmumu/izdevumu posteņus un veicamo pārbaudzi apjomu

Vienā gadījumā revīzijas pieeja tika iesniegta tikai 10.05.2024., kad atzinums jau bija sniegts un revīzija noslēgusies

Valsts kontroles veiktās pārbaudes pārlicības gūšanai (II)

Informācijas iegūšana no
izlasē iekļautajām pašvaldībām

Pašvaldības iesniedza: pamatlīdzekļu sarakstu, grāmatojumu žurnālu, virsgrāmatu, prasību un saistību kontu apgrozījumu, inventarizācijas apkopojumu u.c.

Ir pilnveidojama grāmatvedības reģistru datu kvalitāte un izpratne par inventarizācijas veikšanas nepieciešamību un rezultātu noformēšanu

Valsts kontroles veiktās pārbaudes pārliecības gūšanai (III)

Pēc pašvaldību iesniegtās informācijas un revidentu izstrādātās revīzijas pieejas izvērtēšanas, tiek noteikts, ar kuru pašvaldību revidentiem ir nepieciešama tikšanās

Pašvaldību iesniegtās informācijas izvērtēšana kopsakarā ar revidenta noteikto revīzijas pieeju

Valsts kontroles veiktās pārbaudes pārlicības gūšanai (IV)

Zvērinātu revidentu
apmeklējums

2023.gada konsolidētā
saimnieciskā gada
pārskata revīzijā tikšanās
par revīzijas pieeju un
veikto revīzijas darbu bija
ar **16 izlasē iekļauto**
pašvaldību revidentiem

Valsts kontroles veiktās pārbaudes pārlicības gūšanai (V)

Zvērinātu revidentu atzinumu apkopojums

Revīzijas noslēgumā tiek apkopoti **visu pašvaldību** revidentu sniegtie atzinumi.

Izlasē iekļauto pašvaldību atzinumi tiek izvērtēti kontekstā ar revīzijas pieeju, tikšanās laikā ar revidentu pārrunāto un no pašvaldībām saņemto informāciju

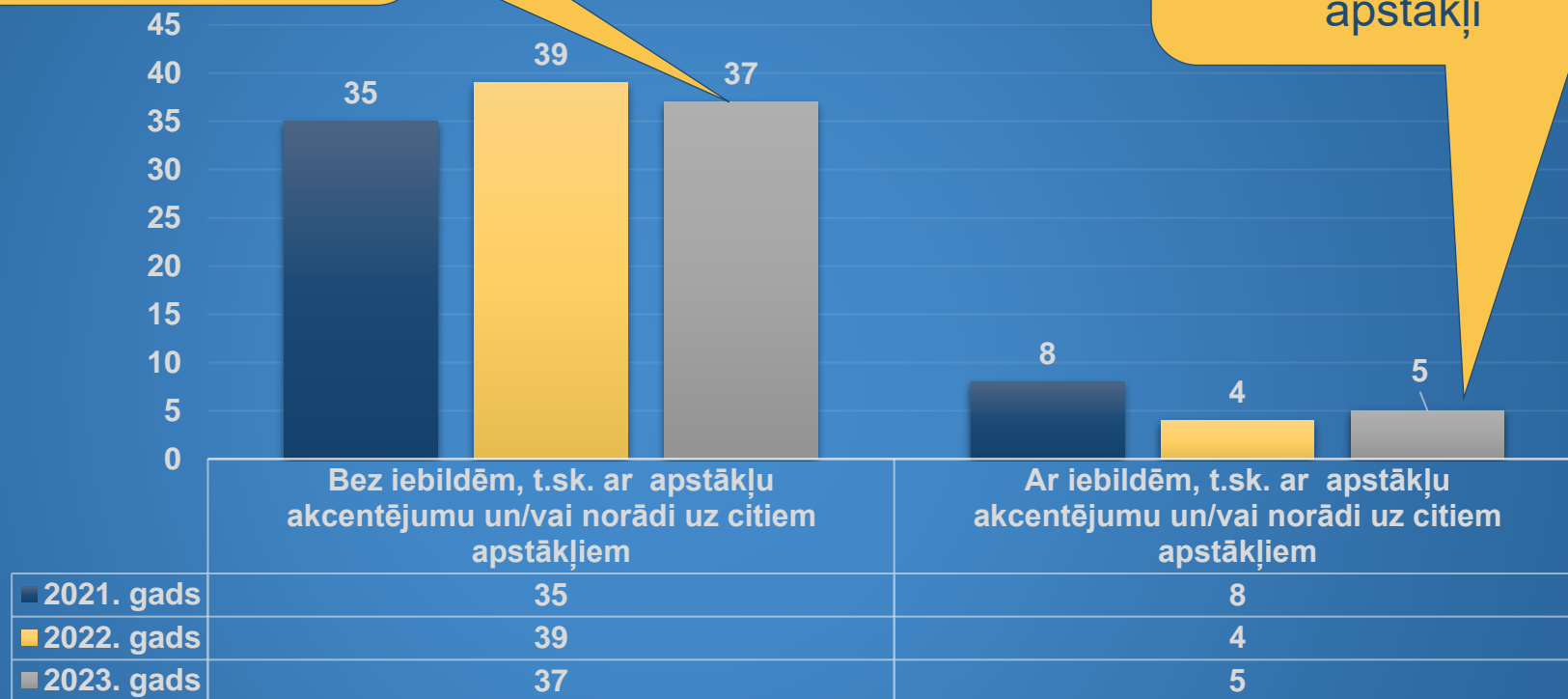
Vienai pašvaldībai nav atzinuma par 2023.gada konsolidēto pārskatu, taču pārbaudes ir veiktas

Atzinumi par visu pašvaldību gada pārskatiem (I)

tajā skaitā 7 norādīts apstākļu akcentējums, 6 – citi apstākļi

tajā skaitā 3 - papildus norādīts apstākļu akcentējums un 1 – citi apstākļi

Atzinumi par visu pašvaldību gada pārskatiem (II)

! Ietekmē
atzinumu
par
konsolidēto
saimnieciskā
gada
pārskatu

Iebildes

80 % – ilgtermiņa
ieguldījumu uzskaitē
(nepilnīga inventarizācija un
rekonstrukcijas izdevumu
uzskaitē)

20 % – pašu kapitāla
metodes piemērošana
ilgtermiņa finanšu
ieguldījumu uzskaitē

Apstākļu akcentējumi

36 % – pašvaldības budžets,
darbības turpināšanas
izvērtējums

21% – saistības, CFLA
korekcijas piemērošana 100%
apmērā

14 % – ilgtermiņa
ieguldījumu inventarizācija
un uzskaitē

29 % – cits (zembilances,
krājumu uzskaitē)

Citi apstākļi

86 % – cits revidents
iepriekšējā periodā

14 % – nav sagatavots
aģentūras pārskats

Revidentu norādītās nepilnības vēstulēs pašvaldību vadībai (I)

Bilance

Netiek ievēroti MK 13.02.2018. noteikumi Nr.87:

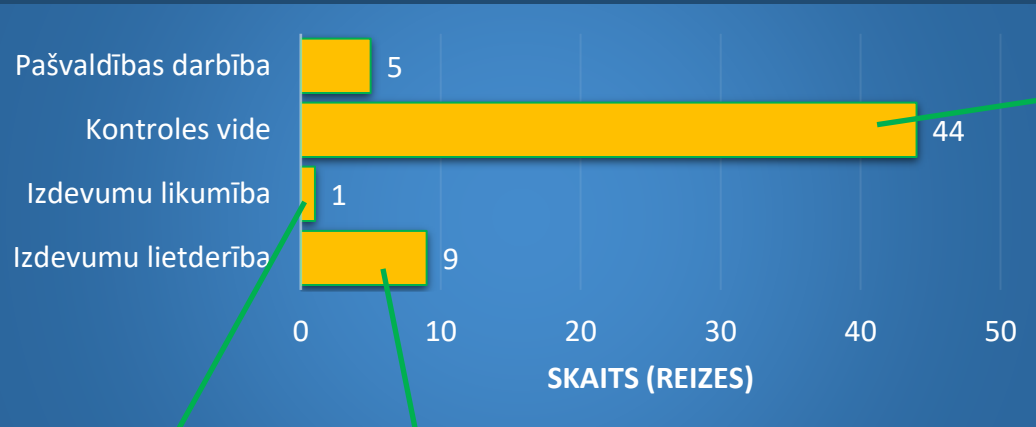
- uzskaitē pamatlīdzekļi ar 0 *euro* vērtību
- piemērota neatbilstoša nolietojuma norma
- neatbilstoša klasifikācija
- pamatlīdzekļu sastāvā iekļautas materiālās vērtības zem 500 *euro*
- u.c.

Biežākie norādījumi:

- nav aktualizēti pašvaldības ielu un ceļu reģistri
- grāmatvedības reģistru informācija atšķiras no Valsts zemes dienesta informācijas
- jāizvērtē nepabeigtās būvniecības projekti, kuriem nav kustības
- mežaudzēm nav veikta inventarizācija atbilstoši Meža likumam
- netiek inventarizēti bibliotēku krājumi atbilstoši normatīvo aktu prasībām
- netiek pārskatīts konts 2132 "Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai"
- u.c.

Revidentu norādītās nepilnības vēstulēs pašvaldību vadībai (II)

Citas nepilnības

Atsevišķos gadījumos noteikto piemaksu kopsumma pārsniedz Atlīdzības likumā noteikto apmēru (deputāti)

- tiek slēgti autotransporta patapinājuma līgumi ar darbiniekiem, norādot vispārīgu informāciju (bez mērķa)
- tiek maksātas kavējuma naudas par nesavlaicīgi samaksātiem nodokļiem
- u.c.

- **NAV IZSTRĀDĀTA GRĀMATVEDĪBAS POLITIKA, UZSKAITES KĀRTĪBA** (*Grāmatvedības likums, MK 21.12.2021. not. Nr.877, MK 13.02.2018. not. Nr.87*)
- nav aktualizēti iekšējie tiesību akti
- aprēķinos tiek pieļautas neuzmanības kļūdas
- nav vienotas pieejas rekonstruēto pamatlīdzekļu uzskaitēi
- nav iekšējās kontroles procedūras, kuras nodrošinātu grāmatvedības datu pilnīgumu un precizitāti
- grāmatvedības uzskaites programmā nav regulāro kontroļu pār lietotāju tiesībām
- pašvaldība veic kapitālsabiedrību rēķinu administrēšanu
- esošais līgumu reģistrs nesatur pilnīgu informāciju
- darba laika uzskaites tabeles tiek sagatavotas un iesniegtas grāmatvedībā par darba dienām uz priekšu
- u.c.

Revidentu BŪTISKĀKIE ieteikumi

Bilance

Pilnveidot pamatlīdzekļu uzskaiti un inventarizācijas procesu, tajā skaitā nekustamā īpašuma faktiskā stāvokļa fiksēšanu

Sekot, lai vienādas nozīmes pamatlīdzekļi ir uzskaitīti vienā grāmatvedības kontā

Turpināt darbu pie nekustamā īpašuma platību un vērtību precizēšanas salīdzinot ar Valsts zemes dienesta datiem

Aktualizēt ielu un ceļu reģistru

Rast līdzekļus un veikt mežu inventarizāciju atbilstoši Mežu likumam (1x 20 gados)

Izvērtēt aktīvu vērtības samazinājuma pazīmes (akcents uz 1240 kontu grupu, kurā ir projekti, kas vecāki par 5+ gadiem)

Pievērst uzmanību izmaksu kapitalizācijai un nepieciešamības gadījumos pieaicināt kompetentus ekspertus, tajā skaitā savlaicīgai objekta nodošanai ekspluatācijā

Revidentu BŪTISKĀKIE ieteikumi

Citas nepilnības

Izstrādāt grāmatvedības uzskaiti reglamentējošos tiesību aktus, kas atbilstu ārējiem tiesību aktiem, tajā skaitā:

- inventarizācijas veikšanas, inventarizācijas dokumentu noformēšanas, inventarizācijas rezultātu izvērtēšanas, akceptēšanas un iegrāmatošanas kārtību
- pārskatīt/izstrādāt pamatlīdzekļu pirdokumentu glabāšanas noteikumus
- noteikumus/instrukcijas debitoru vadībai un kontrolei
- iekšējās kontroles sistēmas procedūras finanšu jomā

Regulāri vērtēt informāciju par nelabvēlīgiem vai labvēlīgiem notikumiem, kas neattiecas uz pārskata gadu, bet var būtiski ietekmēt gada pārskata lietotāju novērtējumu attiecībā uz pašvaldības līdzekļiem, saistībām, finansiālo stāvokli, ieņēmumiem un izdevumiem, naudas plūsmu vai lēmumu pieņemšanu nākotnē

Izvērtēt un īstenot grāmatvedības uzskaites centralizācijas procesu

Izstrādāt un apstiprināt pašvaldībā nolikumu par budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtību

Veikt korekti darījumu iegrāmatošanu ne tikai perioda beigās un uzrādīšanu finanšu pārskatā, bet ik mēnesi

Jau paveiktais uzlabojumu virzienā

Mazināta papīra dokumentu aprite

Pilnveidota iekšējās kontroles vide, palielinot lietvedības un grāmatvedības uzskaites sistēmu moduļu pielietojšanas iespējas

Uzlabojusies sadarbība ar atsevišķu jomu speciālistiem nekustamo īpašumu apskatē

Uzlabojusies debitoru parādu piedziņa

Grāmatvedības centralizācija

Ir pieejami metodiskie materiāli, lai nepieļautu revidentu norādīto ...

Visa PAMATS – normatīvajiem aktiem atbilstoša grāmatvedības uzskaitē

<https://www.kase.gov.lv/metodika/gramatvedibas-uzskaite>

JAUNUMI, AKTUALITĀTES – Valsts kases rīkotie ikgadējie semināri

<https://www.kase.gov.lv/metodika/prezentacijas>

GADA PĀRSKATS – tam jābūt sagatavotam atbilstoši normatīvajiem aktiem un jāsniedz skaidru un patiesu priekšstatu par situāciju pārskata gada beigās

<https://www.kase.gov.lv/metodika/parskatu-sagatavosana>

Par 2024.gada pārskatu

Valsts kase rīkos ikgadējo semināru par pārskata sagatavošanu

Jānorāda, ka 2024.gadā nav bijušas izmaiņas gada pārskata sagatavošanas noteikumos, izņemot tās, kas pieņemtas 06.09.2022. un attiecināmas uz 2024.gada pārskatu.

Iespējamais laika posms

Novembra beigas – decembra sākums

Vēlreiz par inventarizāciju

Informācija par inventarizāciju ir pieejama:

Valsts kases mājaslapā – <https://www.kase.gov.lv/metodika/prezentacijas>

(arī dokumentu paraugi)

kā arī Valsts kontroles mājaslapā:

2020. gada KSGP revīzijā - <https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29516-Ocy9YHCVSrRxTuGHI7iacRoLQHKyhgeK.pdf>

(par pašvaldību rīcību, organizējot pārskata gada slēguma inventarizācijas procesu, skatīt 14.-15.lp. un 155.-156.lp.; par gada pārskata sagatavošanas (t.sk. inventarizācijas) procesu ministrijās skatīt 18.-19.lp. un 101.-118.lp))

2023. gada KSGP revīzijā par Rēzeknes budžeta un finanšu vadību -

<https://www.lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29738-oizbdiW80-l2S3uDv3u69HJiiV09yul8.pdf>

(skatīt 18.-19.lp. un 36.-37.lp))

**Būtiskākās
prasības
iekļautas
šādos tiesību
aktos**

- ✓ Grāmatvedības likums
- ✓ MK 21.12.2021. noteikumi Nr.877 “Grāmatvedības kārtošanas noteikumi”
- ✓ MK 14.09.2021. noteikumi Nr.625 “Prasības kases ieņēmumu un kases izdevumu attaisnojuma dokumentiem un kases grāmatas kārtošanai”
- ✓ MK 13.02.2018. noteikumi Nr.87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs”
- ✓ MK 28.09.2021. noteikumi Nr.652 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība”
- ✓ u.c.

Inventarizācijas nozīme

Apstiprināt, ka grāmatvedības uzskaites reģistros dati ir patiesi, pilnīgi, salīdzināmi un saprotami

Sniegt pamatotus un kvalitatīvus datus iestādes darba un procesu novērtēšanai, kontrolei un lēmumu pieņemšanai

Pārbaudīt gada pārskatā iekļautos datus – gada pārskata sagatavošana pamats

Atbildīgie darbinieki izvērtē inventarizācijas rezultātu, pieņem un dokumentē lēmumus, uzdod grāmatvedības uzskaitē veikt nepieciešamās darbības

Inventarizācijas noslēguma darbības, datu izvērtēšana, priekšlikumu izstrāde

Sagatavošanās, plānošana

Inventarizācijas procedūru pārskatīšana, materiāli atbildīgo personu darbības. Instrukcijas.

Inventarizācija

Inventarizācijas procesu negatīvi ietekmējošie faktori

neatbilstoša
inventarizācijas
procesa plānošana
un resursu
plānošana

iekšējā tiesiskā
regulējuma
nepilnības

nepietiekoša
informācijas
tehnoloģiju
izmantošana

trūkumi darba
organizācijā un
izpildes kontrolē

Neatbilstoša inventarizācijas procesa un resursu plānošana

Ko darīt?

apzināt iepriekšējo gadu inventarizācijas veikšanas procesos konstatētās **neatbilstības**

nodrošināt inventarizācijas procesu kavējošo faktoru **vadību**

nodrošināt zvērinātu revidentu uzaicināšanu novērot pārskata gada slēguma inventarizācijas norisi

inventarizācijas veikšanas **termiņu noteikt** **izvērtējot** inventarizējamo apjomu un pieejamos resursus

Iekšējā tiesiskā regulējuma nepilnības

Kā
novērst?

noteikt inventarizācijas veikšanas termiņus, kā arī pārliecināties vai noteiktie termiņi atbilst normatīvajos aktos noteiktajam

noteikt attiecīgo jomu speciālistu (būvspeciālisti, projektu vadītāji, juristi, IT speciālisti u.t.t.) iesaistīšanas kārtību

noteikt nepieciešamo ārējo reģistru datu saņemšanas kārtību

noteikt inventarizācijā iesaistīto personu uzdevumus, pienākumus un atbildību

noteikt inventarizējamo apjomu (jeb visus bilances un zembilances posteņus) un tā vērtēšanas metodes

Nepietiekoša informācijas tehnoloģiju izmantošana

Kādas
iespējas?

veikt atsevišķu procesu automatizācijas izvērtēšanu, jo joprojām tiek izmantots manuālais darbs, kas ietekmē inventarizācijas veikšanas termiņus un paaugstina kļūdīšanās risku

nodrošināt IT sistēmu savietošanu, kas paātrinātu dokumentu sagatavošanu un apriti

nodrošināt darbinieku informēšanu par informācijas tehnoloģijām, to izmantošanas un pielāgošanas iespējam, lai nodrošinātu vienotu pieeju inventarizācijas veikšanā

Trūkumi darba organizācijā un izpildes kontrolē

Kādas
kontroles
ieviest, lai
novērstu?

Noteikt inventarizācijas **veikšanas termiņu vai kārtību atbilstoši** iekšējā tiesību akta **noteiktajam**

Novērst, ka iestādē tiek **noteikti dažādi datumi**, uz kuriem veicama inventarizācija, kas apgrūtina inventarizācijas kopsavilkuma sagatavošanu

grāmatvedības organizācijas dokumentos **detalizēti noteikt bilances (zembilances) posteņu inventarizāciju**, nodrošinot vienotu pieeju

sagatavot vai sagatavot pilnīgi apgrozījuma pārskatus jeb pārrēķinus inventarizācijas dienā konstatētajiem atlikumiem atbilstoši grāmatvedības datiem pārskata gada pēdējā dienā (skatīt attēlā)

**NETIEK SAGATAVOTS VAI SAGATAVOTS NEPILNĪGI APGROZĪJUMA PĀRSKATS
PAR LAIKU NO INVENTARIZĀCIJAS BEIGU DATUMA LĪDZ 31.12.20XX!**

Gada pārskatā jānorāda
informācija uz 31.12.20XX.

Inventarizāciju
veic no
01.10.20XX.

Inventarizāciju
veic līdz
31.01.20XX+1.

Inventarizācijas rezultāts XX.XX.20XX		Apgrozījuma pārskats XX.20XX.			Atlikums uz 31.12.20XX.	
Daudzums	Summa, <i>euro</i>	Saņemts	Izsniegts	Atzīts izdevumos	Daudzums	Summa, <i>euro</i>

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Skats uz 2024.gada konsolidētā saimnieciskā gada pārskata revīzijas aktualitātēm

2024.gada pašvaldību izlase – 22 pašvaldības

Izlases kritēriji

Pašvaldības plānotie budžeta izdevumi 2024.gadam pārsniedz konsolidētā saimnieciskā gada pārskata noteikto būtiskumu – 84 823 300 *euro*

Pēdējos piecus gadus Valsts kontrole nav veikusi pārbaudes paralēli zvērinātam revidentam

Valstspilsētas – 6

Rīga, Daugavpils, Jūrmala, Jelgava,
Liepāja un Rēzekne

Novadi – 16

Valmieras, Ogres, Mārupes, Cēsu,
Jēkabpils, Ropažu, Talsu, Siguldas,
Ādažu, Aizkraukles, Salaspils, Kuldīgas,
Gulbenes, Krāslavas, Smiltenes un
Saulkrastu novada pašvaldība

Plānotās pārbaudes

1

Noslēgto līgumu apkopošana un piekrišanas sadarbībai saņemšana no pašvaldības

2

Revidenta atbilstības izvērtēšana ētikas prasībām un neatkarībai

3

Zvērināta revidenta iesniegtās revīzijas pieejas izvērtēšana

4

Informācijas iegūšana no pašvaldībām

5

Pašvaldību iesniegtās informācijas izvērtēšana kopsakarā ar revidenta noteikto revīzijas pieeju

6

Zvērinātu revidentu apmeklējums

7

Zvērinātu revidentu atzinumu apkopojums

Aktuālās revīzijas

Kur
atrast?

<https://lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/sobrid-revidejam>

- Vai pašvaldības veiktās aktivitātes un investīcijas ir veicinājušas uzņēmējdarbības attīstību? (tuvākajā laikā tiks publiskota)
- Vai pašvaldības lietderīgi pārvalda nekustamos īpašumus?
- Par Latvijas Republikas 2024. gada konsolidēto pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Viena ziņojuma projekts

16.06.2022

01.05.2025.

2022

2023

2024

2025

2026

Šobrīd tiek
sagatavoti **27**
atsevišķi finanšu
revīzijas ziņojumi

sākot ar 2025.gadu

Plānots sagatavot **vienu** revīzijas
ziņojumu par konsolidēto saimnieciskā
gada pārskatu (KSGP)

**! Vienlaikus saglabājot augsta līmeņa
pārliecību par publiskā sektora finanšu datiem**

**! Lai šo pieeju īstenotu, tiks veiktas izmaiņas VK
struktūrā – par finanšu revīziju veikšanu būs
atbildīgs viens departaments**

KSGP sadaļas, kam revīzijas pieeja būtiski nemainīsies

**Pašvaldību konsolidētie
gada pārskati**

Izlasē būtiskās pašvaldības + nebūtiskās pašvaldības
rotācijas kārtībā
Sadarbība ar zvērinātiem revidentiem nemainās

**Valsts kases sagatavotais
pārskats par valsts budžeta
finanšu uzskaiti**

Izlasē pēc komponenta būtiskuma (2-5% no pārskata
kopsummas) atlasītie pārskata posteņi

**VID sagatavotais pārskats
par VID administrētajiem
maksājumiem**

Izlasē pēc komponenta būtiskuma (2-5% no pārskata
kopsummas) atlasītie pārskata posteņi

Valsts kontroles likuma grozījumi

Tiks sagatavots viens revīzijas ziņojums par KSGP, kas saturēs arī atzinuma daļu

Precizēts, kādos gadījumos ziņo Saeimai un Ministru kabinetam

Izmaiņas stājas spēkā, sagatavojot revīzijas ziņojumu par 2025.gada KSGP

Terminoloģijas saskaņošana likuma ietvaros un ar citiem ārējiem normatīvajiem aktiem

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Jautājumi?

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Paldies par uzmanību!

Skanstes iela 50, Rīgā, LV-1013

Tālrunis: +371 23282272

E-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

FB/Twitter: [@VKontrole](https://www.facebook.com/VKontrole)